

יביע אומה

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 352

פרשת וארא

מאמר השבוע
מאת ראש המוסדות
הרה"ג יגאל כהן שליט"א

שלוש הטעיות שעלול לטעות בהם מי שמפרנס אחרים בממונו

היו עושים בלעדיו, וכאלו הוא זן ומפרנס אותם ועשה עמיהם חסד משלו. הוא מצפה מהם שיודו לו וישבחו אותו שכהנים רבים על כך, ושיעבדו אותו בעבורם, והוא מתגאה ומתנשא בלבם ואינו מודה להקב"ה על שזכה לפרנס אחרים, וחושב בלבו שאם הוא לא היה מביא להם כסף הם היו גוועים ברעב. אדם זה הוא 'עני בדעת', שעובד קשה כל חייו לאסוף מומן עבור אחרים, ואף מפסיד את שכרו לעולם הבא.

העשיר החכם סומך על הקב"ה בנוגע למזונו ולא על רכושו. אולם האדם החכם נוהג בשלושה אפנים אלו בדרך הכונה, דהינו שמשיג את ממונו רק בדרך המשתרת וההגונה, ואינו להוט אחר הממונו, ואין עינו צרה מלתת מממונו לאחרים הנצרכים, וכשנותן מממונו אינו מתנשא ומתגאה בשל כך על המקבלים, ואינו דורש שיכירו לו טובה על כך, ומודה להקב"ה שזכה לפרנס אחרים. אלו הדרך הטובות שיביאו לו ברכה בעולם הזה ובעולם הבא.

וכן החכם בוטח על הכסף שישלח לו הבורא ותברך יותר ממה שהוא סומך על הכסף שיש לו כבר בידו, מפני שהוא לא יודע אם הכסף שבידו נועד לו או לבני ביתו או ליוקר שיו, ולכן הוא לא סומך על הכסף שבידו כלל, אלא יודע שלא יחסר לו כלום כל ימי חייו, פיון שהוא נמצא בידים הטובות והרחבות של הבורא ותברך. ובזה שהוא בוטח בו ותברך הוא יגיע לגמול טוב בעולם הזה ובעולם הבא. כמו שאמר דוד המלך בספר תהלים (פְּרָק קיב): "אשרי איש ירא את ה'... גבור בארץ ויהיה זרעו דור ישרים וברך הו' ויעשר בביתו וצדקתו עמדת לעד..."

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן. "שער הביטחון".

האדם הטפש מבין אלה שמפרנסים אחרים יטעה בשלושה דברים: הטעות הראשונה באפן השגת הממונו, כי הוא משיג את מה שגזר עליו ה' יתברך בדרך לא טובות, ואם היה מנסה להשיג את ממונו בדרך טובה היה גם כן משיג את חפצו ורצונו ולא היה עובר על מצוות התורה וגם היה לו טוב בעולמו, ולא היה נחסר ממנו דבר ממה שגזר הבורא שיהיה לו.

והטעות השנייה, שהוא חושב שכל הכסף שמגיע אליו מיעד עבורו, ולכן עינו צרה באחרים. הוא לא מבין שכל פרנסתו של האדם מתחלקת לשלושה חלקים: האחד, לצורך פרנסת מזונו שגופו של האדם צריך, וכלכלת גופו כמו בגדים וקורת גג, וזהו הפרנסה המבטחת לכל אדם בעולם מאת ה' יתברך כל ימי חייו. השני, כסף המגיע לאדם עבור אשתו וילדיו או לעניים על מנת שיתן להם בעין יפה. זהו כסף שלא מבטח למי הבוראים, אלא הבורא יתברך מחליט למי יהיה כדי לתת לאשתו וילדיו ולמי לא. והחלק השלישי, זהו הכסף שאדם אוסף שאין לו בו תועלת, וגם הוא לא יספיק להנות ממנו, אלא הוא שומר אותו עד שירש אותו בנו אחריו או חלילה יאבד ממנו הכסף. האדם הטפש חושב, שכל הכסף הרב שנתן לו הבורא הוא רק בשביל עצמו בלבד, ולכן הוא רודף אחרי הכסף ללא הפסקה, אף על פי שהוא יודע שיכול להיות שפתאום הוא ימות וכל הכסף שהוא אוסף יהיה עבור הבעל הבא של אשתו או עבור מי שהוא שונא אותו.

והטעות השלישית, שאף אם באמת הוא נותן לבני ביתו ומשפחתו וכן לעניים מהכסף שהוא מרוויח, כמו שגזר הבורא ותברך שפרנסתם תנתן להם על ידו, אבל כל הזמן הוא זוכר ומזכיר להם את הטובה שהוא עשה עמיהם, ועד כמה הם צריכים אותו ומה הם

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

המוסעדה
יש לכם שמחה במשפחה?
ברית. חתונה. בר מצוה.
יזמה הסגולה לקיים סעודת עניים באונו היום לאנשים שאין להם בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מוסעדה" תורני שותפים להאכל למעלה סמאה ועשרים איש להצלחתכם
להשתתפות חייגו: 03-8000770

זמני מניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	ח'פ"ה	ב"ש
בניסוח	16:47	16:44	16:47
יציאה	17:39	17:36	17:39
ר"ת	18:13	18:08	18:12

בירושלים: לנחגים 40 דקות 16:27

הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה זוסק זצוק"ל

מרן היה יהוד בדורו

מרן היה היחיד בדורו. הרי כל אחד שגודל בעולם הישיבתי נהיה אברך. יש לו מושגים אחרים, יש לו שיח עם אברכים כמוהו. אין לו קשר עם אחרים, אין לו שיח עם השפה בחוץ, עם אנשים בחוץ, כי זה שונה קצת, זה לא דומה, אנשים באים מעולמה של תורה, מעולם של מידות, יר"ש, אנשים בחוץ קצת יותר קשה להם... מרן לימד אותנו אל תהיה "צדיק בפרווה", אל תשב בבית. "אני עשיתי לעצמי, ב"ה למדתי היום, למדתי בית יוסף... היום אני תלמיד חכם", אל תאמר כך, יש את העם שבשדות, יש את העם שמחכה לנו, יש את העם שמחכה לכל אחד ואחד מאיתנו. הכל מכוחו של מרן אני רוצה לספר דבר קטן: כשהייתי אברך מאוד צעיר, בגיל עשרים ואחת, צעיר לימים, התחתנתי ב"ה. באותו הזמן לא ידעתי איך לדבר לציבור, איך מדברים? עם מי מדברים? מה עושים... מה עודד אותי? מה נתן לי כוח? אותם מילים של מרן: "תצא לזכות הרבים!". אבל מה אני... אנחנו נצא לזכות את הרבים? מה אנחנו, מי אנחנו. "אף פעם אל תסתכל מי אתה, יש לך כוח חזק! תאמין בעצמך! תלך. אל תשב בכולל ותגיד "שלום עליך נפשי", לך תראה את הציבור, את העם שבשדות. תראה מה כואב להם, תראה מה הם צריכים, הם צריכים תורה! הם צריכים יר"ש! הם צריכים חיוזוק!". וזה מה שעשינו, וב"ה אנחנו רואים מזה פלאים במשך עשרים - עשרים ואחת שנה... הכל מכוחו של מרן. לא היה פה שום דבר אם לא היה מרן, הייתי רק יושב בכולל ולומד...

שאלות ותשובות
מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם חייב לעשות סעודת רביעית על לחם?

תשובה: לכתחילה יש לעשות סעודה רביעית על לחם, אולם אדם שקשה עליו הדבר יכול להקל ולעשות סעודה רביעית במיני מזונות, וכשיש צורך יכול אף על פירות (ע"י שבת קיט ע"ב ושו"ע סי' ש ובמש"כ בביאור הגר"א ובמשנ"ב ס"ק"ב ובחזו"ע שבת ח"ד עמ' תמ).

שאלה: נסעתי מתל אביב לאילת לפני חודש ושכחתי לברך הגומל האם אני עדיין יכול לברך?

תשובה: לכתחילה יש לברך עד שלושה יום, אולם אדם ששכח לברך הגומל וזכר אפילו לאחר זמן מרובה יכול לברך כיון שיש לה תשלומין למתי שזכר. [חזו"ע ברכות עמ' שנו]

שאלה: אדם שהתבלבל ובירך במקום עצי בשמים עשבי בשמים האם יצא?

תשובה: המחליף ברכת עשבי בעצי או הפוך לא יצא ידי חובה, וצריך לחזור ולברך הברכה הראויה לאותו המין, אלא א"כ יש ספק מה מברכים על אותו המין שבאופן כזה בדיעבד אינו חוזר [כן פסק המג"א סי' רטז סק"טז ומרן החיד"א שם במחזיק ברכה וכן העלה ידידי ורעי הגאון הגדול ר' דוד יוסף שליט"א בספרו הלכה ברורה שם].

שאלה: האם אפשר לקדש בליל שבת על יין לבן?

תשובה: לכתחילה יש לקדש על יין אדום ומ"מ אם אין לו יין אחר אפשר לקדש אף על יין לבן. [שו"ע סי' ערב ס"ד ובחזו"ע ח"ב עמ' פב]

דוד המלך
מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד מהול הכרם

במאמרו הקודם הרחבנו כיצד כעס שאול על בנו יהונתן שהוא מסייע לדוד. בתוכחתו, כינה את יהונתן "בן נענת המרדד" (שמואל א' כ, ל), ה'מנחה קטנה' והחיד"א ב'חומת אנך' מבארים את העניין ברובד הרמז, המילה "נענת" בארמית פירושה 'את', המקום שבו דורכים את הענבים בכרם, כפי שהורה רבא (עבודה זרה עד ע"ב) 'נעוה ארתחו', שפירושו, הרוכש גת מן הגוי יכול להכשירו במים ורתחים, ורמז שאול ליהונתן, שתמיכתו בדוד קשורה לכך שאמו נהגה בצורה לא ראויה בצעירותה, בעניין שקשור לכרם ולגת, וכדי להבין את דברי שאול, יש לתת קצת רקע לנישואי שאול ואחינועם.

פילגש בגבעה

בסוף ספר שופטים (פרקים יט-כא), מסופר על מעשה מחריד שנעשה בעיר 'גבעה', השייכת לנחלת בנימין, כששמעו על כך בני ישראל, התאספו כולם להוקיע את אותם אנשי בליעל על המעשה הרע שעשו, אך אנשי בנימין חיפו עליהם ולא חפצו למוסרם לבני ישראל, כתוצאה מכך, פרצה מלחמת אחים בין בני בנימין לעם ישראל, המלחמה הוכרעה באובדן נפשיות רבות מיישראל, וכמעט בהריגתו של כל שבט בנימין שמה עשרות אלפי אנשים, ונותר ממנו שש מאות גברים בלבד.

הבעיה ופתרונה

זעמם של עם ישראל היה כה רב, עד שנשבעו שאף אחד לא יתן את בתו לאנשי בנימין, על מנת להכחיד את המשכיות השבט. לימים

אביו, (כפי שבארנו בהרחבה בפרק טז מאמר ב), ואם דוד ראוי למלכות, אם כן גם יהונתן ראוי למלכות, נמצא שיהונתן בנותנו את המלכות לדוד סתר את עצמו.

כשנרגעו הרוחות, חששו בני ישראל שיכחד שבט בנימין לגמרי, שהרי אין מי שיתן את בתו לאנשי בנימין לאשה, אך לא יכלו להפר את השבועה, משום כך הגו רעיון (הובא ברש"י שמואל א' כ, ל), שאנשי שבט בנימין יצאו לכרמים ביום טו באב, בשעה שבנות ישראל יוצאות לחול בכרמים, שם ימתינו להן בחורי בנימין, וכל אחד יקח את האשה הראויה לו, וכך לא יעברו בני ישראל על השבועה, משום שהם לא נתנו את בנותיהם לנשים לבחורי בנימין, אלא בני בנימין נטלו להם נשים, וכך יוכלו בחורי בנימין להינשא ותהיה תקומה לשבט.

בין היוצאים אל הכרמים היה גם שאול שהיה רווק אך צנוע וביישן, ולא היה מסוגל לקחת לעצמו אשה, אך אחת הנערות בשם (שמואל א' יד, נ) "אֲחִינֹעַם בַּת אֲחִימֵעַץ", ראתה אותו עומד מן הצד ומתבייש, העיזה פניה ורדפה אחריו ולקחה אותו לבעל. שאול ראה בכך מעשה שאינו תואם את מידת הבושה, וסבר שאת תכונת החוצפה ירש יהונתן מאמו, ולכן אמר לו שבהתנהגותו נגד רצון אביו, מבזה הוא את אמו, כשיאמרו הבריות שהסיבה שיהונתן חצוף ומורד באביו, מפני שהוא בן אשה חצופה.

התנהגות סותרת

ונשאלת השאלה, מדוע קישר שאול בין תעושתה של אשתו, לבין נתינת המלכות לדוד על ידי יהונתן? מבאר ה'מנחה קטנה' (שמואל א' כ, ל), וכן הובא גם ב'אברבנאל', שאול לא הבין מדוע יהונתן בנו לא רואה את עצמו ראוי למלכות, ומוכן לתת את המלוכה לדוד? אין זאת אלא בגלל שהוא סבור שייחוסו פגום, בכך שאמו העיזה פניה כאשר ביקשה לשאת את אביו, אך אם זו טענתו של יהונתן, אזי גם דוד לא ראוי למלכות מאותה הסיבה, שהרי נולד מאמו שלא מדעת

הסט השלם - חידושי ה"זרע שמשון" מעבר לסגולה - על התורה ובספר החדש "מעבר לסגולה" מועדים | וחמשת המגילות.

לרכישה: באתר אופקים בוקס או 055-67-25-138

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א

3 - 2 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

קו לימוד לגברים בספרו של

הרב יגאל כהן שליט"א שיעור קצר של כ-2 דקות מידי יום בטל: 077-4017828 שלוחה 52

כי כמונו כפרעה?!

וירא פרעה כי היתה הרוחה והכבד את לבו ולא שמע אליהם כאשר דבר ה' (ח. יא)

מי שמצליח להבין את ה'ראש' של פרעה - שירים את היד... לאורך כל עשר המכות, עדים אנו לסוג של משא-ומתן החוזר על עצמו בין פרעה למשה. משה דורש מפרעה לשחרר את עם ישראל המשוועבד על ידו על לא עוול בכפו, אך פרעה מסרב. הקב"ה מטיח מכה על פרעה, ופרעה מגלה סימנים של רצון לשחרר את העם, אך שוב חוזר בו. משה שוב מתרה, אך פרעה מסרב, וחוזר חלילה.

כאשר נתבונן מן הצד, נחשוב את פרעה למלך אויל חסר דעה ושוטה, עקשן כפד והפכפך, שכאשר רואה את החרב מתנופפת מעל ראשו, מייטיב לבו, ואילו כאשר היתה הרוחה, מיד מכביד לבו כבראשונה, כאילו לא נגעה בו יד ה' מעולם. וזאת עשה לא פעם-פעמיים אלא עשר פעמים (אפי' אחר מכת בכורות הכביד שוב את לבו). אולם, האם לעתים איננו מתנהגים כמו אותו פרעה עיקש? -! מעורר מרן החיד"א זצ"ל - מדי פעם שולח לנו הקב"ה יסורים כאב המכה את בנו למען ישוב מדרכו הרעה. והנה בעוד אנו חשים את כאב המכה, מיד מתעוררים אנו לתשובה ומבטיחים שנתקן דרכינו מכאן ולהבא. אך כאשר סרה המכה מעלינו, דואג היצר הרע להחזירנו לשגרת חיינו, להכביד לבנו ולשכוח את דבר אלוקינו. כאשר חוזרים בתשובה, יש להיזהר להמשיך ולדבוק בדרך הטובה, כי הקב"ה אמנם מאריך אפו, אבל לבסוף "גבי דיליה". וכמו אותו פרעה שבסוף אחרי עשר פעמים קיבל את מכתו האחרונה וטבע הוא וכל חילו בים סוף. כשם שהיצר הרע דואג להשחית ממנו את האיתותים שנשלחים מאת הבורא לעוררנו, כך הוא עמל להשכיח מאתנו נסים שאנו חווים. בהקשר לכך, נביא את המעשה הבא, אותו סיפר הגאון רבי שלמה ברענודא זצ"ל (הובא בספר "טובך יביעו"):

בצעירותי, הייתי צריך יום אחד להגיע לדירתו של קרוב משפחה באחת מסמטאותיה של ירושלים, וכבחוור צעיר עשיתי דרך ארוכה בריצה, ללא הפוגה. באותה שעה היתה הפסקת חשמל באזור, ועלטה כבדה כיסתה את כל הסמטאות. לפתע נזכרתי, שלפני הדירה ההיא יש מורד מסוכן מאד, ובו עשרות מדרגות העשויות חידודין-חידודין. סיכויי של מי שמחליק במדרון להשאר בחיים, אינם גדולים. עצרתי מיד את מרוצתי כדי לבדוק מבעד לחושך הכבד היכן אני נמצא, והאם עדיין לא הגעתי אל תחילת המדרון, ואז צמרמורת עזה לפתה את גופי. גיליתי כי עומד אני בסנטרימטר האחרון שלפני המדרון... אם הייתי ממשיך במרוצתי עוד חלקיק שניה, מי יודע מה היה עולה בגורלי. נס גלוי אירע עמדי.

למחרת בבוקר, הוצרכתי להגיע אל החזון איש בבני ברק כדי להציג לפניו כמה שאלות. זכיתי להכנס לביתו של אותו גאון וצדיק, שקיבלני במאור פנים, ולאחר שסיימתי להציג את שאלותי וקיבלתי עליהן תשובות ברורות, התכוננתי לצאת ולחזור לירושלים.

ברגע האחרון לפני צאתי, החלטתי לשתף את הגאון זצ"ל בתהייה שקיננה בראשי מאז הבוקר. רמזתי לגאון זצ"ל שיש לי דבר מה נוסף לשאלו. החזון איש נשען על הדלת בקשב, ואני סיפרתי לו על הנס הגלוי שהתרחש עמי אמש. כשסיימתי את תיאור הדברים, שאלתי את שהעיק על לבי: "הייתי בטוח שהבוקר - לאחר שקרה לי נס כה גדול - אקום ממיטתי כאדם אחר לחלוטין, ולבי ירע בשבח והודיה לה' יתברך על שהצילני ממות לחיים, אך הנה התעוררתי ואני כאחד האדם, ללא שינוי, ללא הרגשים מיוחדים ונעלים. כיצד אפשר להסביר דבר שכזה?". החזון איש עצם את עיניו, הרהר כמה דקות, ולאחר מכן אחז בידי ואמר יסוד גדול בעבודת ה': "יש יצר הרע מיוחד בשמים הקרוי 'יצר הרע שלאחר נס גלוי... תפקידו של יצר זה הוא להחליש אצל האדם את כל ההרגשים הנפשיים העשויים להתעורר בקרבו לאחר שהקב"ה עשה עמו נס כזה. יש לדעת על קיומו של יצר זה, כדי לדעת איך להתמודד מולו" (אוצרותינו).

אברהם יצחק ויעקב

שמעתי את הרבנית מחפוד שתחיה, מספרת על "טיפ" לחינוך הילדים.. יודעות מה היא אמרה? צניעות וענווה. תמיד להגיד לילד "אז מה אם חבר שלך מרביץ? אז מה אם הוא רב עם אחרים.. אתה ילד צדיק, אתה מוותר..". אנחנו לא מתעקשים, אנחנו מוותרים, לא רבים, לא מרביצים.

הרבנית אמרה תמיד לזכור ולהגיד לילדים מי זה אבא שלנו, אברהם אבינו. הוא היה מעבר אחד וכל העולם מהעבר השני, אפילו ההורים שלו היו מהעבר השני.. אז כך גם אנחנו נהיה, מהעבר של אברהם אבינו, כמוהו. כנגד כל העולם שאומר להתעקש, לריב ולדון לפי כל הדקדוקים שמגיע לי ולי ולי. בואו נהיה חכמים יותר. אנחנו בניו של אברהם יצחק ויעקב, בנות של שרה רבקה רחל ולא.. מה הם היו עושים? וודאי שמתנהגים בענווה ומידות טובות, בויתור וסלחנות. לעודד את הילדים כל הזמן לכיוון הזה.

זוהי התורה קדושה, זו הדרך, בפשטות בלי פלפולים. מי שמכיר מעט את הרב מחפוד שיזכה לחיים טובים וארוכים ואת הרבנית יודעים שזה לא רק מהפה לחוץ, הדברים שהיא אמרה בפשטות, לא באיזה שיעור לרבים, אלא ככה על הדרך.. אלו הם באמת נר לרגליהם. הם באמת צנועים בצורה שלא תתואר. הרב מחפוד שליט"א כזה גדול וצדיק, ולא דורש שום כבוד, אפילו לא נותן שישקו לו את היד. מתנהג כאחד האדם, בפשטות בלי שום גינוני כבוד. והנה, הרבנית אומרת בדיוק את אותו דבר, שעל כך צריך לשים דגש בחינוך הילדים. זה כל כך אמיתי אצלם. מדהים. הלוואי עלינו.

בימינו, זה קצת הרבה נשכח.. אנחנו שומעות כל הזמן אימהות שמחנכות הפוך. "אל תוותר, תעמוד על שלך, תהיה חזק ואל תוותר לאף אחד". שלא תהיה פראיר, של המורים, של החברה, ואפילו לאנשים בכביש.. ישנם הרבה אנשים בדור שלנו שנראה שהם תמיד כבוננות מריבה, אם זה על הכביש, או בתור לקופת חולים, בדואר העמוס.. בכל מקום אנשים רבים עוד לפני שהתעוררה סיבה ממשית לכך...

כועסים אחד על השני, למה הוא עצר בצד לרגע, ולמה היא מפילה משהו מהמדף.. למה הילדים שלה משתוללים בחנות, ובכלל למה להביא כל כך הרבה ילדים לסופר?! ועוד כל מיני סיבות גדולות וקטנות "להתפוצץ" מעצבים. מה עם הפשטות של פעם? מה עם הדרך שאבותינו הנחילו לנו? לא זכור לי את סבתא שלי צועקת על אנשים ברחוב... אנחנו יודעים כולם שהמידות של אבותינו הקדושים היו הרבה מעבר לכך.. רק לוותר, לחייך ולשמוח שהאחר מצליח וטוב לו.

למה היום הפתיל כל כך קצר? ומנסים לשנות את כולם? למה כולם לחוצים וכועסים?

הכל ממחר, לחוץ, בהיכון.. לצאת למלחמה. למה אנחנו לא בעולם אופורי כזה שכולם אוהבים את כולם, כולם מכבדים את כולם.. לא חושבים רע על כל מי שטיפה עושה משהו שונה ממה שנראה לנו שצריך...

איפה נעלמו רגשות החמלה שלנו כלפי הולדת? ההבנה שאנחנו לא מבינים מה עובר על כל אחד.. אנחנו לא רוצים להיות במקום אף אחד. וכל אחד משתדל לעשות את המקסימום שלו.

בואו ננסה להרגיש, לנשום, לזכור שאלו אנשים כמונו... בואו נהיה קצת לבד עם עצמנו ועם בורא עולם. לא רק עסוקים במדיה, ברדיו, בשיירים, בשרות, עבודה.. אנחנו מוצאים את עצמנו ביומינו רק עסוקים ורצים, מדברים ושומעים.. אבל לפעמים חובה לעשות סטופ. לנשום.. לנוח והמרזח המעייף .. ופשוט לנשום עמוק.. לחשוב על עצמנו, לדבר עם בורא עולם.. לעשות חשבון נפש. להירגע. את כל אחד זה תופס איפשהו, גם אם את לא כועסת על כל מה שזו בכביש, יכול להיות שעל הבן שלך בחדרי חדרים את מתפוצצת מכעס.. אנחנו בני אדם, לא מלאכים. הכעס והעצבים תופסים אותנו איפשהו, אז לא נדון אף אחד שאנחנו רואים אותו כועס, כי גם אלינו זה מגיע במקומות אחרים. כל אחד יסתכל על עצמו ועל דרגת ביטחונו ויעבוד על זה. נעבוד על האמונה, על הקבלה.. הרוגע והשלווה. קשה לחיות אחרת. זה ממש מעייף...

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0548491930

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

רב הצלה שצפר לפני שבע שנים

אנו נמצאים בימי "שובבי"ם, ימים של התבוננות בנבכי נפשנו, להעמיק בתוכנו את האמונה בה', ובאהבת ישראל בלא חלוק של חשבונות אישיים. בפרשת השבוע רואים בעין מוחשית שהמפלות העידו על השגחה פרטית מדקדקת לעם ישראל "ושמתי פדת בין עמי ובין עמך".

הספור הגא ימחיש ויתן לנו כח בענין זה:

הוא אינו מפספס את שיעור הדף הימני כבר מתחלת המחזור עברו להם השנים, מידענו משתדל מאד שלא לפספס את שיעורו הקבוע, והנה בפתע פתאום הגיע והן מממת סקנת הנסיעה.

המשך מוסר עם סיפור

נתוך שהוא מרוב בשאלה שזרק המגיד שעור בסגיא, הוא שומע וְלָהּ לָהּ אַמְבּוֹלָס עִם צְפִירָה רְמָה, וְהוּא הִיא בְּכַיִש צָר, מִיָּד פָּנָה אֶל הַשּׁוֹלִים כְּדִי לִפְנוֹת אֶת מְקוֹמוֹ לְרִכָּב הַהֲצֵלָה, וּכְשֶׁהוּא פּוֹנֶה הוּא רוֹאֶה מִהֶעֱקוֹל שֶׁל הַכְּבִישׁ מְגִיחָה מִשְׁאֵית בְּמַהִירוֹת אֲדִירָה וְהִיא נִמְצָאת בְּתוֹךְ הַנְּתִיב הַנֶּגְדִי, דְּהֵינּוּ בְּנִתִיב שֶׁהִיא נִמְצָא קֶדֶם לָכֵן, וְעַתָּה הוּא בְּשׁוֹלִים. מִיָּד חָנָה אֶת רִכְבוֹ נִסְעָה וְהֵבִין שֶׁנֶּצַל מִמָּוֶת בְּטוֹחַ וְהִכַּל בְּזָכוֹת אוֹתוֹ רִכָּב הַצֵּלָה... אָבֵל בְּהִסְתַּכְּתָּ לוֹ עַל הַכְּבִישׁ שֶׁם לְבוֹ שָׁלָא עֵבֵר שׁוֹם רִכָּב הַצֵּלָה כְּזֶה אוֹ אַחֵר וְכֵן לֹא נִמְצָא רִכָּב מְסוּג כְּזֶה בְּאֶזְרוֹ, נִסָּה שׁוֹב לְשַׁחֵז אֶת אֲשֶׁר עֵבֵר עָלָיו, וְאָמַר לְעֲצָמוֹ מָה דְמִנְתִּי שְׁצוּפְרִים וְלָכֵן זָתָה? תָּמָה עַל עֲצָמוֹ, וְלֹאֲחֵר שֶׁהוּא נִרְגַע הַמְשִׁיךְ בְּנִסְיָהּ, כְּמוֹכָן מִיָּד חֲזַר לְשַׁעוֹר, אָבֵל הַמְגִיד שַׁעוֹר הַתְּקַדָּם, הַחֲזִירִי אֶת

הַדִּיקָה אַחֲרָה לְתַחֲלַת הַקְּטֵעַ, וְשׁוֹב קוֹלוֹ מִתְנַגֵּן בְּרַקַּע וְחֹזֵר עַל הַשְּׁאֵלָה שְׁתַּפְּסָה אֶת מוֹחֹ בְּדַקּוֹת הַקּוֹדְמוֹת, וְהִנֵּה שׁוֹב צְפִירָה רְמָה, הַפַּעַם לֹא נִתַּן לְדַמְיוֹנוֹת הַהוֹלֵךְ אוֹתוֹ שָׁלַל, הַסְתַּפַּל בְּמַרְאֵי אוֹיֵן זָכַר לְדָבָר, וְהִנֵּה נִתְבָּרַר שְׁזָה מִהַדִּיקָה, עוֹד קֶדֶם לָכֵן לִפְנֵי לְמַעְלָה מִשְׁבַּע שָׁנִים עֲבָרָה מְכוֹנִית בְּמַקּוֹם הַשַּׁעוֹר וְצַפֵּר צְפִירָה רְמָה, וְתוֹךְ שְׁהַקְלַט בְּשַׁעוֹר הַקְלַט גַּם קָטַע זֶה, וְהֵבִין שֶׁהַקֵּב הַיֵּצֵל אוֹתוֹ מִמָּוֶת בְּטוֹחַ בְּזָכוֹת הַמְסִירוֹת נִפְשׁ לְשַׁעוֹר. הִבָּה וְנִתְבָּוֵן הַקֵּב הַיֵּצֵל בְּהַשְׁגָּחָה מְדַקְדָּקֶת לִפְנֵי לְמַעְלָה מִשְׁבַּע שָׁנִים הִבִּיא אֶת רִכָּב הַהֲצֵלָה לְאוֹתוֹ אֶזְרוֹ שֶׁל הַשַּׁעוֹר וְשִׁיקְלַט הַצְּפִירָה בְּשִׁבִיל יְהוּדִי בְּעוֹד כֶּךָ וְכֶךָ שָׁנִים כְּדִי שִׁנְצֵל, וְעוֹד נִתְבָּוֵן שְׁלוֹ יִצִּיר שְׁהַקְטַע הַזֶּה הִיָּה נִשְׁמַע דְּקָה לִפְנֵי אוֹ אַחֲרֵי לֹא הִיָּה מוֹעִיל לוֹ כְּלוּם, אֲגַלָּא בְּדִיוֹק בְּזָמַן הַמְדִּיק בְּיוֹתֵר.

הִיצָה לַהֲיוֹת שׁוֹדֵךְ
בְּאַחֲזַקַת תּוֹרָה שֶׁל
לְמַעַלָּה מִ- 120 אֲבִרְכִים?
בֵּית הַמְדוּדֵשׁ "יְבִיעַ אוֹמֵר" בְּבֵנֵי בְּרַק
מְצִיעַ לָכֵם שׁוֹתֵפוֹת
גַּם בְּאַחֲזַקַת תּוֹרָה
וְגַם בְּעוֹרָה לְמִשְׁפָּחוֹת נִזְקָקוֹת.
בְּתְרוּמַת חוֹדְשִׁית לְבֵית הַמְדוּדֵשׁ
אַתָּה יוֹכֵל!
לְפִדְטִים חִיּוּג:
03-8000770

הַמְסַעְדָּה
בְּמִסְתֵּי חֲמוֹד, בְּבֵית יוֹסֵף מְהִילָה
לְתְּרוּמַת הַחֹדֶשׁ הַשְּׁתַּמְנוֹת ב'סַעְדָּה'
יֵשׁ אֲזַכְרָה
לְאַחַד מִיְקִירוֹכֵם?
בְּתְרוּמַת שֶׁל 400 שָׁנָה הַשְּׁתַּמְנוֹת ב'סַעְדָּה'
תְּהִי עִשְׂתִּיכֵם הַלְּאֵלִי לְמַעַל מִסַּגָּה וְעִשְׂרִים אִישׁ לְעִילֵי נִשְׁמַתָּם
לְהַשְׁתַּתְּכוֹת חִיּוּג: **03-8000770**

שמירת הלשון

מעשר עני מי האיש ההפץ הים
את ההלכה הראשונה במדור זה, אני רוצה לפתוח בס"ד במעשה שהיה, שממנו נלמד שגם מי שרוצה לשמור על לשונו, אינו יכול לעשות זאת בלי ללמוד את ההלכות, כיון שהטעות בזה מצויה ביותר.

סיפר הרב יהודה יוספי שליט"א, שפעם נכנס לבנין מגורים ושמע שתי נשים בחדר המדרגות בקומה העליונה מדברות לשון הרע ודברי גנאי על חברה שלישית. הרב יוספי שחלה עליו מצות "הוכח תוכיח את עמיתך" (שבדבר שמפורש בתורה אין אומרים "מוטב יהיו שוגגים ולא יהיו מזידיים". רמ"א סי' תר"ח ס"ב) מיד אמר להם: "לשון הרע!". ענו לו הנשים: "אבל זה אמת". אמר להם הרב: "לכן זה לשון הרע, כי אם הייתן אומרות על השכנה דברי שקר, הייתן עוברות על איסור 'הוצאת שם רע' שזה יותר חמור מלשון הרע."

וזה דבר שצריך לתת עליו את הדעת, שגם אם דברי הגנאי שאומר על חברו הם נכונים ואמיתיים ואין בהם תערובת של שקר, עובר על דברי התורה: "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא י"ט, ט"ז) כך פוסק הרמב"ם בהלכות דעות (פ"ז הלכה ב') והביאו ה"חפץ חיים" בתחילת ספרו (פתיחה לאוין הל' א'), שפסוק זה הוא לאו הכולל בתוכו גם איסור רכילות, שלא ילך אדם לחברו ויספר לו מה אמר עליו פלוני או מה שעשה לו אלמוני, וגם איסור לשון הרע (כמבואר בבאר מים חיים שם ס"ק א'). אלא אם כן מתקיימים תנאים וכללים שנלמד בהמשך בעז"ה, באלו אופנים מותר ולפעמים אף חובה ומצוה לומר. נזכה לדבר תמיד בשלוםם (בדברים שעם ישראל 'שלמים' בהם) ובטובתם של עם ישראל, אמנן כן יהי רצון.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 077-2222069 שלווחה 3 ואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם!

פניי הדך היומי

הפרשת מעשרות בפירות וירקות

מעשר עני של דמאי (נדריים דף פ"ד.)
בסוגיותנו אנו לומדים דין הפרשת תרומות ומעשרות מפירות שנקראים דמאי ופירוש המילה הוא שיש לנו ספק אם הופרשו תרומות ומעשרות ואז הפירות מתוקנים ומותרים באכילה, או שלא הופרשו, שכן הבעלים של אותם פירות אינו אדם שבקי ומקפיד על הפרשת מעשרות שבלשון המשנה והגמרא נקרא עם הארץ, ובמסכת סוטה (דף כב.) מובאים כמה פירושים בביאור מיהו עם הארץ מי שאינו קורא קריאת שמע שחרית וערבית בברכותיה, מי שאינו מניח תפילין, וכן מי שאינו מגדל ומחנך בניו ללמוד תורה ולכן תיקנו חז"ל שצריך להפריש מפירות אלו תרומות ומעשרות בלא ברכה קודם ההפרשה, וכן אסור להתארח ולאכול בביתו של אותו אדם שאינו מקפיד על הפרשת תרומות ומעשרות או בשמחות ואירועים שלו שכן הוא עלול להכשיל את האורח שמקפיד על כשרות.

ולכן צריך להזהר כשקונים פירות וירקות לבדוק שישנה תעודת כשרות של השגחה מהודרת שבקיימים בכל הדינים וכן שלא יוציא ויכניס בעל החנות סחורות בלא פיקוח וכן שיקפידו על כל ההלכות בשעת ההפרשה, ויפרישו כראוי את המעשרות מעשר עני, ומעשר שני ויחללו על מטבע. וכגון מעשר עני שנים שצריך לתת עשר אחוז מהפירות לעניים ולא כולם מקפידים על כך ולכאורה מפסידים וגוזלים את העניים ממה שמגיע להם, וכן צריך להזהר כשעורכים אירוע באולם לבדוק באיזו השגחה מדובר בכדי שלא להכשיל את כל המזומנים, ופעמים שבעל האולם אומר שהבשרים והעופות הינם בכשר מהודר וצריך לדעת שאין זה מספיק שכן פירות וירקות שלא הפרישו מהן תרומות ומעשרות נקראים טבל ומי שאוכל טבלים עונשו חמור וצריך להזהר בכשרותם בדיוק כפי שנהגים על כשרות בשרים ועופות ובפרט שמבשלים את הירקות ביחד עם הבשרים ונותנים בהם טעם ואוסרים גם אותם, וכן ראוי לעורר שישנם אנשים שקונים ממקומות שאין השגחה ומפרישים בביתם אף שאינם בקיאים ומבינים את נוסח ומהות ההפרשה וכתב מורנו הגאון ר' שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל בשו"ת מנחת שלמה ח"א סימן נג שכפי שכתבו הפוסקים שמי שמוכר או מבטל חמץ ואינו מבין מה שהוא מוציא בשפתיו לא מועיל מה שהוא מכר או ביטל, כך מי שאומר נוסח הפרשת תרומות ומעשרות ואינו מבין מהות ההפרשה לא נחשב שהפריש. שבת שלום.

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברהבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

גד תמיד לע"נ ר' מנשה בן רהל ז"ל ולע"נ שושנה מזהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים